

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav:

Posudek oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky PhDr. Eva Bendova, Ph.D.

Autor/autorka práce: Viktoriya Yordanova
 Studijní program/obor: Dějiny umění
 Název práce: Nahota v českém umění 90. let 20. století s přesahem do první dekadý 21. století
 Vedoucí práce: PhDr. Milan Pech, Ph.D.
 Rozsah práce: 142 974

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobný mi připomin kami	splňuje s výhrada mi	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	x	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	x	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	x	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	x	☐
Zpracování příloh	☐	x	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	x	☐	☐
B. Obsahová kritéria				

Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐		☒	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Viktoria Yordanova si ve své diplomové práci nevytkla jednoduchý úkol – zmapovat a charakterizovat specifika českého umění 90. let v souvislosti se zobrazováním nahoty a významu nahého těla. To že je to úkol nelehký si je plně vědoma a tak přistupuje k téma z širokého úhlu perspektiv. Nejprve se ptá jaký je obecný vývoj zobrazování nahého těla v dějinách moderního umění, následně věnuje pozornost nahotě v dějinách umění po roce 1990 v zahraničí s otázkami genderu, ale také postmoderny a neokonceptualismu. Přičemž oba pojmy jsou bohužel zmíněny pouze v poznámce pod čarou a velmi neurčitě. Další kapitola je věnovaná nahotě v dějinách umění před rokem 1990 v Čechách, kde jde spíše o charakteristiku uměleckých přístupů než o dějiny umění. Některé klíčové dobové tendence jako například body art a akční umění 70. let jsou pak zmiňovány až v následující kapitole o situaci umění 90. let v Čechách. Zde jsou probírány nejen otázky uměleckých postojů ale také provozního a kulturně historického charakteru, nechybí zájem o proměnu vzdělávacích institucí (AVU, brněnská VUT zmíněna není) nebo galerijního provozu s významnou rolí malých nezávislých galerií a výtvarných bienále na umělecké postoje. Tuto kapitolu považují za nejzdařilejší část práce, je opřena o výstavní katalogy nebo dobové recenze a shrnuje dané období uceleně a komplexně. Tématu nahoty v umění se nevěnuje, to až další sled kapitol zaměřených nejprve na vizuální kulturu obecně, rozvoj pornografie a erotizující reklamy v 90. letech v tuzemsku, tedy na fenomény kulturně historické povahy vztahované k proměňující se vizualitě. Tato kapitola je též opřena o znalost dobových reálií, definuje chápání problematických celospolečenských termínů jako je pomografie, umělecká pornografie nebo erotický film. V kulturně historických tématech je diplomová práce nejsilnější a mohla by zde být ukončena nebo dále rozvíjena. Následující část práce je věnována výhradně uměleckým dobovým přístupům, z nichž studentka vyextrahovala dva klíčové postoje – zdůrazňovanou nahotu jako vyjádření různorodé identity a nahotu jako téma feminismu. Oba fenomény následně ilustruje na příkladech tvorby dvou umělkyní - Veroniky Bromové a Lenky Klodové, které bezesporu představovaly a představují klíčové osobnosti scény. Tuto část práce je také možné chápat jako jejich monografický profil s důsledně analyzovanými postupy a strategiemi aniž by byly opakovány informace ze stávajících katalogů výstav umělkyní. Je ale nutné se ptát, proč pasáž věnovaná Lence Klodové je stavěna částečně na osobním rozhovoru s umělkyní a část věnovaná Veronice Bromové nikoliv? Poslední část práce rozebírá opět zcela odlišné téma, jakkoliv v rámci vymezené doby 90. let, a sice tvorbu Ivana Pinkavy, jeho fotografie pracující s křesťanskou symbolikou a biblickými motivy, a zejména mužským aktem. I když se studentka velmi snaží o komplexnost, tato kapitola ji zavádí do jiného tématu a stručný úvod a historické paralely věnované zobrazení nahého mužského těla vyznívají příliš stručně, útržkovitě a interpretace Pinkavovy tvorby jako nadbytečná. Stálo by za to ji věnovat samostatnou práci, důsledněji zaměřenou na kulturněhistorický kontext zobrazování mužské nahoty a zejména soudobou teorii umění. Příliš mnoho témat a tak nutná rozbihavost textu do šíře a mnohosti nebo naopak přílišná zkratka zejména v historických částech práci ubírají na kvalitě. Ostatně studentka si toho musí být vědoma, když v závěru sama konstatuje *“Práce má samozřejmě svá omezení. Například by mohla být zaměřena pouze na jedno téma a mohla by uvést více příkladů umělců a uměleckých děl, které se na dané téma zaměřují. Podobná sonda by pak umožňovala se také širěji zabývat konkrétním tématem a filozofií, z níž vychází, například feminismem.”* (s. 66) Jednoznačně se s touto tezí shodují.

I tak podala Viktorya Yordanova solidní výkon v mnoha ohledech, jak v interpretační rovině, zejména u Lenky Klodové, tak v kulturněhistorických souvislostech. V závěru si bohužel nemohu odpustit komentář k formě, lépe řečeno k citačním odkazům a některým nepřesnostem: K Manetovu obrazu Snídaně v trávě je citována pouze stránka Muzea d’Orsay bez relevantní literatury, fotograf slovenské nové vlny nebyl Ruda Prekopa ale Rudo Prekop (s. 12), Šimotová byla křesťanským jménem Adriana a ne Andrea a v galerii MXM vystavoval pravděpodobně Karel Nepřas a ne mnohem mladší Jakub (s.19). Jako problematický ale vidím způsob citování, zdrojování argumentace: velmi často práce odkazuje na jména a citaci tvůrců, jejichž zdroj ale není v poznámce uveden, je odkázováno na sekundární literaturu. Konkrétní příklad: když autorka cituje Víta Havránka a Jána Mančuška (s. 16) neodkazuje na jejich text, ale na publikaci Pavlína Morganové (pozn. 22). Toto se děje v mnohých dalších případech (Michal Koleček, s. 16; Veronika Bromová, s. 39) S obrazovými zdroji tzn. s online sbírkami

nebo onlinter (artalk) je v citacích zacházeno jako s relevantní tištěnou literaturou (např. Belivčáková) nebo viz seznam literatury. Toto bohužel opakuje i seznam vyobrazení, jinak velmi pečlivé a názorné přílohy. Zdroje nejsou uvedeny doslovně ale formou zkraty vedoucí k literatuře, která ovšem literaturou není. Přes uvedené výtky považuji předloženou práci, jakkoliv metodologicky zbytečně komplikovanou, za kvalitně napsanou, formulačně zralou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit velmi dobře.

3. Otázky a náměty práce k diskusi při obhajobě

Jaký je tedy rozdíl mezi postmodernou a neokonceptualismem?

Proč je pasáž věnovaná Lence Klodové je stavěna částečně na osobním rozhovoru s umělkyní a část věnovaná Veronice Bromové nikoliv?

Doporučení práce k obhajobě

Doporučuji

Datum: 11.6.2024

Podpis: